

15 november 2020 – viering heilig Avondmaal

DEEL IN GODS VREUGDE!

Bijbellezing: Lukas 15, vers 1 t/m 10

De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren is, zo zegt Jezus. Dat is in één zin de betekenis van Advent en Kerst. Over dat zoeken en redden heeft Jezus eens drie gelijkenissen verteld: de gelijkenissen van 'het verloren schaap', 'de verloren munt' en 'de verloren zoon'. Deze drie gelijkenissen hebben allemaal dezelfde strekking: er is iets of iemand verloren, die/dat na een tijd weer gevonden. En wat is de herder, wat is de vrouw, wat is de vader blij, als er weer gevonden is! Extreme blijdschap!

Alle drie gelijkenissen doen dan vervolgens ook eenzelfde oproep: deel in de vreugde van God! Wees blij, samen met God! Want er is vreugde in de hemel, de hemel juicht, als één mens door God gevonden wordt. *Laat die vreugde van God ook jou, ook uw vreugde zijn.*

Daar gaat het in de preek dus om: *dat Gods vreugde ook jouw, ook mijn vreugde zal zijn.* Ik ga dat straks verder uitleggen, maar even iets over deze oproep om blij te zijn... Er zijn best wel wat mensen in onze gemeente die die op dit moment denk ik helemaal niet op zo'n oproep tot blij zijn en feestvieren zitten te wachten. Omdat hun gedachten bij heel andere dingen zijn. Nou, wees alsjeblieft niet bang dat je wordt opgeroepen om kunstmatig blij te zijn, om gewoon je glimlach weer op te zetten, zoals je zo vaak in het gezelschap van anderen doet. Nee, op het terrein van de kerk mogen onze maskers af... Maar misschien zitten ook andere mensen wel niet op zo'n uitnodiging te wachten, omdat zij bijvoorbeeld eigenlijk veel te druk voor een feestje. Je agenda staat al zo volgeboekt, alles past maar net. Van zo'n uitnodiging om blij te zijn krijg je misschien haast een bezwaard gevoel: maar ik heb al zoveel dingen, waar ik aan moet denken in mijn leven..., eigenlijk ik wil het niet zeggen, maar eigenlijk is er voor zo'n oproep tot blijdschap niet zoveel ruimte in mijn hoofd op dit moment.... En weer anderen kunnen zich er misschien gewoon geen beeld van vormen, wat die enorme blijdschap waarin wij zouden moeten delen, dan zou zijn. Nou, laten wij waarom eerst gewoon met elkaar gaan kijken *wat* die bijzondere blijdschap van God dan is, waar Hij ons ook in wil betrekken. En als wij dat hebben gezien, hebben ontdekt, misschien dat sommige blokkades bij ons om in die blijdschap van God te delen dan wel wegvallen, of misschien wat kleiner worden.

Laten wij eerst even om de gelijkenissen die Jezus vertelde heen wandelen, even wat verkennen, om dan vervolgens tot de kern te komen.

Misschien is het helemaal niet opgevallen, maar in de gelijkenis van de verloren munt – de tweede gelijkenis - speelt een vrouw de hoofdrol. Ja, wel helemaal op de manier van het Midden-Oosten in die tijd: de setting van het verhaal is een huis. De vrouw wordt als huisvrouw gesitueerd in haar domein. Maar toch: *een vrouw* wordt als voorbeeld genoemd. En zij staat hier in de gelijkenis zelfs als beeld voor God. Die zoekende vrouw, dat is God Zelf... Voor vrouwen uit die tijd moet het iets heel moois zijn geweest dat Jezus een vrouw als voorbeeld nam. Want eigenlijk altijd werden in de verhalen mannen als voorbeeld gebruikt. Vrouwen die werden er vaak bij gedacht: als het over een man ging, ging het automatisch ook over zijn vrouw en zijn kinderen, als hij deze had. Maar hier spreekt Jezus over een vrouw en ook over haar buurvrouwen en vriendinnen die samen met haar feest vieren.

*Blijkbaar is die vreugde van God, waarin wij mogen delen, dus heel inclusieve vreugde. Blijkbaar wil God ons daar allemaal bij in sluiten. Jezus gebruikt zelfs een extra gelijkenis om dat extra duidelijk te maken: of je man bent of vrouw. Ik vertaal het door: of je volwassene bent of jongere. Of je op en top kerkganger bent, of dat je je op het randje van kerk en geloof je bevindt. Of je een overtuigd christen bent, of een twijfelaar. Een tollenaar of een Farizeeër. God schuift alle blokkades, onderscheidingen en tegenargumenten weg: ook jou, ook u zoals je op dit moment bent, wil God betrekken in Zijn vreugde. ... Jezus gebruikt zelfs drie gelijkenissen om dat te onderstrepen. Drie keer krijgen wij een uitnodiging. Nu, als je drie keer een uitnodiging krijgt - bijvoorbeeld eerst via een kaart, daarna een mailtje er achteraan en daarna nog even mondeling - dan is het duidelijk hoezeer die persoon erop gesteld is dat jij erin zult delen. *God is er zo bijzonder op gesteld dat u, jij en ik in Zijn vreugde zullen delen.**

Maar deze onderstreping, deze driedubbele uitnodiging had dan ook wel een aanleiding... De reden, de aanleiding waarom Jezus deze gelijkenissen vertelde, was eigenlijk heel triest. Jezus had contacten met 'tollenaren en zondaren', zo begint Lukas te vertellen. 'Tollenaren en zondaren', dat is een term waarmee Lukas alle mensen aanduidt, die niet volgens de regels van Gods Wet leven. Deze tollenen en zondaren, deze mensen die het niet zo nauw namen met het geloof en met God, kwamen naar Jezus toe. Ze wilden meer van Hem horen. En daarom ging Jezus ook bij hen op bezoek.

De Farizeeërs en de Schriftgeleerden vonden dat maar niets. Ze konden er niet bij. Hoe kan zo'n iemand als Jezus, iemand die de Wet uitlegt, die zelfs zegt dat Hij in Naam van God spreekt alsof Hij God Zelf is..., hoe kan zo'n iemand vervolgens met allemaal mensen omgaan die deze Wetten van God aan hun laars lappen? Ben je dan hypocriet of niet?

Hoe zit dat met Jezus? Tja, als Jezus een gewoon mens was, dan hadden die Farizeeërs gelijk gehad hoor! Jezus kan niet het ene zeggen en het andere doen. Zeggen dat mensen zich moeten bekeren en veranderen, maar vervolgens gezellig eten met allemaal mensen die in hun oude, slechte patronen blijven doorgaan. Als Jezus een gewoon mens was, dan hadden die Farizeeërs gelijk gehad. Maar als de Farizeeërs hadden ingezien, als zij zouden hebben begrepen dat Jezus de Zoon van God is en dat het dus *God Zelf* was Die al die schepselen opzocht die van Hem kwijt waren geraakt..., als zij dat hadden begrepen en geloofd..., ik denk dat zij dan wel blij verrast waren geweest: *God zoekt het verlorene op en gaat over alle grenzen heen om Zijn schepselen terug te krijgen!* ... Maar dat zagen zij niet... Ze zagen Jezus als een mens die de Wet uitlegde en zich vervolgens inliet met allemaal mensen die de Wet niet hielden. En dat is natuurlijk hypocriet.

Ik vind het wel heftig eigenlijk, als ik zie wat er hier dus eigenlijk aan de hand is: mensen die echt heel dicht bij God leefden – want Farizeeërs en Schriftgeleerden namen het geloof echt serieus en hadden echt liefde voor God – mensen die heel dicht bij God leefden, bleken God totaal niet te begrijpen. Terwijl God zo had verlangd dat zij in Zijn vreugde zouden delen, zijn die Farizeeërs en Schriftgeleerden – precies hieraan tegenovergesteld – aan het mopperen en irriteren ze zich mateloos aan Jezus. Zo dicht bij God... en zo ver van God verwijderd...

Zou dat ook een valkuil voor mij, voor ons kerkmensen kunnen zijn? Dat wij in al onze opvattingen en bezigheden, met al onze inzet en enthousiasme of verantwoordelijkheidsgevoel toch ongemerkt compleet of van Gods bedoelingen afraken... en dat wij daardoor niet meer die vreugde kunnen ervaren die God juist met ons wil delen op dit moment..., maar dat wij geïrriteerd raken zoals die Farizeeërs, gefrustreerd over het gemeentelijke-zijn of wat dan ook... en er blijkbaar bijzonder weinig van begrijpen welke vreugde God met ons nu wil delen?

Die gelijkenissen van Jezus zijn eigenlijk heel confronterend en daarmee kom ik nu tot het hart, tot de kern van deze gelijkenissen:

Hebben wij nu echt gezien, echt ontdekt waar het Jezus om gaat bij het vertellen van die gelijkenissen? Heel vaak wordt het uitgelegd alsof u dat schaapje mag zijn dat door die herder op zijn schouders liefdevol wordt meedragen. Of dat jij die verloren zoon bent die de sterke armen van zijn vader om zich heen mag voelen... Maar Jezus vertelde deze gelijkenis niet omdat die Farizeeërs en Schriftgeleerden zo'n schaapje mochten zijn of omdat zij zo'n muntje waren..., nee zij waren in die gelijkenissen die burens, die vrienden, die dorpsgenoten, die vriendinnen die werden opgeroepen om te delen in de vreugde van die herder, om te delen in de vreugde van die vrouw en om te delen in de vreugde van die vader die op de uitkijk stond om zijn verloren zonen en dochters terug te zien komen. Deze gelijkenissen die Jezus vertelt zijn volgens mij eigenlijk een stuk minder comfortabel dan wij zouden willen. Niet: 'wees een schaapje, laat je dragen', nee: kom van je werkveld en vier feest met de herder, deel in Gods vreugde dat Hij Zijn bedoelingen met de wereld vervuld ziet worden! Niet: 'wees een muntje, blijf rustig op de grond liggen, totdat je gevonden wordt en bewonderd wordt.' Nee: laat zoals die buurvrouwen alles even uit je handen, laat je planning maar even in de soep lopen en ren naar die buurvrouw om te delen in wat die blijde buurvrouw zo belangrijk vindt! Jezus haalt mij met deze gelijkenissen uit mijn cocon, uit mijn druk bezig zijn met mijzelf en met wat ik nodig heb en belangrijk vind en wat ik wil..., *het gaat in al deze gelijkenissen niet om mij, om mijn leventje..., maar om God, om Gods verlangen, Gods bedoelingen met deze wereld en Gods vreugde!*

Met deze drie korte verhalen van Jezus worden wij uitgenodigd en opgeroepen om te delen in God vreugde en Gods verlangen. Gods vreugde dat *Zijn* wereld die zo van Hem is afgedaald, dat Zijn wereld weer stukje bij beetje Zijn eigendom wordt. God ontvangt weer terug wat van Hem is! De herder zijn schapen. De vrouw haar juwelen. De vader zijn zoon. God ontvangt waar Hij alle recht op heeft, wees blij met Hem! God Die ervoor heeft gekozen om met ons mensen in verbinding te staan, in liefde en trouw samen te leven, God is die verbinding met Zijn schepselen in Jezus weer nieuw aan het maken. Dat was – menselijk gezegd – Gods allergrootste wens... Zijn diepste verlangen... dat de mensen weer opnieuw de liefde van Hem zullen ontdekken, dat de mensen weer terug bij hun Schepper zullen komen..., dat de wereld weer helemaal van Hem en voor Hem zal zijn. En wat is God blij als dit nu gebeurt.

Want wat heeft God daar *bijzonder veel* voor over gehad! Want die gelijkenissen zijn bewust heel over-the-top. God Die Zichzelf vergelijkt met een vrouw die heel het huis ondersteboven keert. God als een vrouw die het zweet op haar voorhoofd heeft staan, gespannen zoekend, een vrouw, die alles aan de kant zet waar ze mee bezig was, die vieze handen maakt omdat zij aan niets anders meer kan denken dan aan die ene verloren munt. Zo ging het God blijkbaar aan Zijn hart om Zijn schepselen terug te vinden. God maakte vuile handen. Jezus Die in een stoffige krib werd gelegd. Jezus Die later in Zijn leven alles van ons mensen over Zich heen liet komen. Alle aantijgingen en verwijten. Alle spot en gelach. Gespuwd en geslagen in Zijn gezicht. Was God zo op Zijn schepselen gesteld, op die heel kleine en lastige wezentjes die hier krioelen op die grote wereld in dat onmetelijke heelal? Ja, ik begrijp het ook niet, maar dat is blijkbaar wat God zo bezig houdt en zo blij maakt...

Want wat is er dan ook een extreme vreugde bij God als Hij die schepselen van Hem vindt, waar ze zich ook hadden bevonden en hoe vuil ze ook waren geworden. Een heel dorpsfeest als de herder terugkomt met dat ene schaapje. Een heel buurtfeest als er één muntje is gevonden. Een groots bedrijfsfeest, als die jongste zoon die zijn vader zo heeft geschoufferd, op hangende pootjes terugkomt, omdat hij honger heeft...

Kan je in deze verhalen die Jezus hier vertelt iets proeven van die diepte van Gods pijn dat Hij Zijn schepselen verloor? En kan

je iets proeven van die extreme vreugde dat Hij Zijn schepselen weer vond? Hij had er zo verschrikkelijk veel voor over om ze weer terug te krijgen..., die kribbe in Bethlehem, zelfs dat kruis van Golgotha, het meest schandelijke wat er in de wereld is gebeurd... En wat is God dan ook blij, diep gelukkig, als via Zijn Zoon die door Zijn eigen schepselen is verworpen en gekruisigd, dat schepselen hun Schepper uiteindelijk weer vinden.

Deze gelijkenissen halen ons behoorlijk uit onze comfortzone. Ik vond het eigenlijk wel heerlijk om even als schaapje op de schouders van die herder gedragen te worden. Ik vond het zo fijn om als muntje door die vrouw opgepoetst en geknuffeld te worden. Maar daar gaat het even niet om, hoe waar het ook is dat u en ik zo'n schaapje of zo'n muntje mogen zijn hoor! We moeten in deze gelijkenissen niet alleen gaan zoeken naar bevestiging, rust, liefde en troost en alles wat wij maar nodig hebben om weer verder te kunnen gaan deze week. Nee, leg even al je behoeften, vragen enz. even aan de kant. En kijk naar hoe blij die herder... en ook hoe blij die vrouw is. Zie je Gods beeld daarin? Zie je God Zelf? Zie je hoe blij God is? God nodigt je uit om samen met Hem in die blijdschap te delen. De jarige trakteert. Het bruidspaar geeft een groot feest. De baas haalt alles uit de kast. Om je te laten delen in Zijn vreugde.

Wees blij met God, zoals die vriendinnen en buurvrouwen, zoals dorpsbewoners en vrienden die mogen delen in Gods verlangen en liefde en vreugde. *Dat* is kerk-zijn. *Dat* is christen zijn. Het gaat om God en om Gods werk, waarvoor ik al mijn eigen werkzaamheden even uit handen moet laten vallen.. om mij daarin te verheugen, daarvan samen met God te genieten; God Die Zijn wereld weer tot Hem terugbrengt, God Die die verloren wereld zoekt en vindt, draagt en aan Zijn hart koestert.

God nodigt je vandaag uit. In welke situatie je ook bevindt. Hij begrijpt echt dat je misschien helemaal niet in de feeststemming bent in de situatie waarin je je nu bevindt. Geen masker opzetten dus voor God. Maar probeer samen met alle andere vrienden en burens je te richten op waar God zo vol van is. Gods diepe verlangen om Zijn losgeraakte wereld weer aan Zijn hart te drukken en voor eeuwig te laten delen in Zijn liefde. We vieren het aan de Avondsmaalstafel, waar God ons laat proeven hoe het Hem zozeer aan het hart ging, ja, dat het Hem werkelijk alles mocht kosten, in Jezus Zijn Zoon.

Sommige uitleggers zien in deze gelijkenissen ook de oproep om zending te gaan bedrijven, om missionair te zijn en het verlorene te gaan zoeken, al die verloren schapen die nu nog op de wereld ronddolen. Nou, ik denk inderdaad dat dat onze opdracht is. Maar in deze gelijkenissen ligt de focus volgens mij toch ergens anders. Die herder trommelt namelijk niet zijn dorpsgenoten op om mee te gaan zoeken. Die vrouw die haar muntje verloren heeft, apt niet haar buurvrouwen of zij even mee willen zoeken. Nee, alle licht schijnt op die vrouw zelf, op die herder zelf, op God Zelf Die is gaan zoeken! Want dat is het Evangelie. God is *Zelf* gaan zoeken. God heeft *Zelf* in Christus ons opgezocht. Hij heeft *Zelf* Zijn handen vuil gemaakt en heel het huis op de kop gezet en alles uit de kast gehaald... om te vinden.

Ga daarom niet gelijk op pad om ook het verlorene te gaan zoeken. Doe dat straks. Vanmiddag klinkt de uitnodiging om feest te vieren met God. Om je te laten overweldigen door Zijn opzoekende liefde. Om je door Zijn vreugde vanwege Zijn gevonden schepselen mee te laten slepen. Om je leven af te stemmen op Zijn vreugde die hier nu in het heel klein wordt geproefd, bij een stukje brood en een klein bekertje wijn, die straks eenmaal onvoorstelbaar groot en uitbundig zal worden gevierd.

Als wij het Avondmaal vieren, bedenk dan hoe in de hemel de engelen zullen juichen, als hier straks tollenaren en Farizeeërs, zondaren en Schriftgeleerden samen één brood breken en de wijn drinken, met Christus als Gastheer.

Deel in die vreugde van God, de vreugde van Zijn Koninkrijk.